

บันทึกคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง
เรื่อง ผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์กรณีเจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งทางปกครอง
ได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการทางหลวงชนบทตามพระราชบัญญัติ
ทางหลวง พ.ศ. ๒๕๓๕^๑

กระทรวงคมนาคมมีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ คค ๐๒๐๒/๑๔๐๑ ลงวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ ขอรื้อปัญหาข้อกฎหมายกรณีผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์ของเจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งทางปกครองตามพระราชบัญญัติทางหลวง พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยมีข้อเท็จจริงสรุปได้ ดังนี้

๑. กรมทางหลวงชนบทมีหนังสือถึงกระทรวงคมนาคมเพื่อขอให้พิจารณาอุทธรณ์กรณีนาย ป. ได้มีหนังสือลงวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๖ อุทธรณ์คำสั่งทางปกครองจากการที่ผู้อำนวยการแขวงทางหลวงชนบทสิงห์บุรี ในฐานะผู้ได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการทางหลวงชนบท แจ้งคำสั่งให้นาย ป. รื้อถอนท่อระบายน้ำพร้อมบ่อพักและสิ่งอื่นใดที่สร้างในเขตทางหลวงหรือรูกล้ำไปในเขตทางหลวงของถนนสาย สห. ๓๐๒๗ ช่วงบริเวณกิโลเมตรที่ ๒+๑๖๐ ถึงกิโลเมตรที่ ๒+๔๑๐ โดยไม่ได้รับอนุญาต อันเป็นการกระทำที่ขัดต่อมาตรา ๓๗ แห่งพระราชบัญญัติทางหลวงฯ ที่บัญญัติห้ามมิให้ผู้ใดสร้างทาง ถนน หรือสิ่งอื่นใดในเขตทางหลวงเพื่อเป็นทางเข้าออกทางหลวง เว้นแต่ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากผู้อำนวยการทางหลวงหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการทางหลวง

๒. กระทรวงคมนาคมมีความเห็นสรุปความว่า กรณีนี้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมยังไม่ได้แต่งตั้งผู้อำนวยการทางหลวง อธิบดีกรมทางหลวงชนบทจึงเป็นผู้อำนวยการทางหลวงชนบทตามมาตรา ๑๕ (๒) แห่งพระราชบัญญัติทางหลวงฯ เมื่ออธิบดีกรมทางหลวงชนบทมีคำสั่งกรมทางหลวงชนบท ที่ ๒๓๖๓/๒๕๖๐ เรื่อง มอบหมายให้ข้าราชการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติทางหลวง พ.ศ. ๒๕๓๕ ลงวันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๐ มอบหมายให้ผู้อำนวยการแขวงทางหลวงชนบทเป็นผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการทางหลวงชนบท โดยมีอำนาจหน้าที่ตามภาคผนวก ข. ซึ่งรวมถึงกรณีมาตรา ๓๗ แห่งพระราชบัญญัติทางหลวงฯ ในการสั่งให้ผู้กระทำการโดยไม่ได้รับอนุญาตหรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดทำการรื้อถอนหรือทำลายออกจากเขตทางภายในเวลาที่กำหนด ถ้าผู้กระทำการดังกล่าวไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง ให้มีอำนาจเข้ารื้อถอนหรือทำลายออกจากเขตทางเองได้ รวมทั้งให้มีอำนาจเพิกถอนการอนุญาตสำหรับผู้ที่ได้รับอนุญาตที่ไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนด ดังนั้น การที่ผู้อำนวยการแขวงทางหลวงชนบทสิงห์บุรีเป็นผู้ทำคำสั่งทางปกครอง กรณีนี้จึงถือว่าเป็นผู้ออกคำสั่งในการอนุญาตหรือที่เกี่ยวข้องกับกรณีดังกล่าวโดยตนเอง และไม่ถือว่าเป็นการปฏิบัติราชการแทนอธิบดีกรมทางหลวงชนบทในฐานะผู้อำนวยการทางหลวง ซึ่งพิจารณาเทียบเคียงความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกาตามเรื่องเสร็จที่ ๗๔/๒๕๕๔ และเรื่องเสร็จที่ ๓๔๖/๒๕๕๖ เมื่อผู้อำนวยการแขวงทางหลวงชนบทสิงห์บุรีเป็นผู้ออกคำสั่งทางปกครองดังกล่าวแล้ว ผู้ซึ่งจะมีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์ตามกฎหมายกระทรวง ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๔๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๕ คือ อธิบดีกรมทางหลวงชนบท จึงไม่จำเป็นต้องเสนอ

^๑ ส่งพร้อมหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๑๑/๑๘ ลงวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๖๗ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

รองปลัดกระทรวงคมนาคม หัวหน้ากลุ่มภารกิจการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านทางหลวงในฐานะหัวหน้ากลุ่มภารกิจตามข้อ ๓๒ (๒) แห่งกฎกระทรวงว่าด้วยกลุ่มภารกิจ พ.ศ. ๒๕๔๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวงว่าด้วยกลุ่มภารกิจ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๖ พร้อมทั้งให้กรมทางหลวงชนบทพิจารณาเรื่องนี้ตามความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกาดังกล่าวต่อไป

๓. ต่อมา กรมทางหลวงชนบทขอให้กระทรวงคมนาคมพิจารณาทบทวนความเห็นข้างต้น เนื่องจากเห็นว่า มีคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด คดีหมายเลขแดงที่ อ. ๘๒๕/๒๕๖๐ สรุปความว่า การที่ผู้อำนวยการสำนักงานเจ้าท่าภูมิภาคสาขาทราด ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีหนังสือสั่งให้ผู้ฟ้องคดีรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างที่ล่วงล้ำเข้าไปในทะเลโดยไม่ได้รับอนุญาต ตามมาตรา ๑๑๘ ทวิวรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พระพุทธศักราช ๒๔๕๖ โดยได้รับมอบอำนาจจากอธิบดีกรมเจ้าท่าตามคำสั่งกรมเจ้าท่า ที่ ๖๙๔/๒๕๓๕ ลงวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๓๕ เป็นกรณีที่ผู้อำนวยการสำนักงานเจ้าท่าภูมิภาคสาขาทราดกระทำการแทนอธิบดีกรมเจ้าท่าเป็นผู้ทำคำสั่งทางปกครอง เมื่อผู้ฟ้องคดียื่นอุทธรณ์คำสั่งให้รื้อถอนสิ่งปลูกสร้างดังกล่าวซึ่งตามข้อ ๓๒ (๒) แห่งกฎกระทรวงว่าด้วยกลุ่มภารกิจฯ กำหนดขั้นตอนการพิจารณาอุทธรณ์ไว้เป็นการเฉพาะให้เป็นอำนาจของหัวหน้ากลุ่มภารกิจ และคำสั่งกระทรวงคมนาคม ที่ ๓๑๑/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๕๒ ได้มอบหมายให้ผู้ตรวจราชการกระทรวงคมนาคมรักษาราชการแทนรองปลัดกระทรวงคมนาคม หัวหน้ากลุ่มภารกิจด้านการขนส่ง ดังนั้น รองปลัดกระทรวงคมนาคม หัวหน้ากลุ่มภารกิจด้านการขนส่ง ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จึงเป็นผู้มีอำนาจหน้าที่โดยชอบด้วยกฎหมายในการพิจารณาอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดี และมีคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด คดีหมายเลขแดงที่ อ. ๒๗๑/๒๕๕๖ และคดีหมายเลขแดงที่ อ. ๖๐๐/๒๕๖๔ ที่วินิจฉัยในแนวทางเดียวกัน

กรมทางหลวงชนบทพิจารณาความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกาตามเรื่องเสร็จที่ ๓๔๖/๒๕๕๖ ที่กระทรวงคมนาคมนำมาพิจารณากับคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด คดีหมายเลขแดงที่ อ. ๘๒๕/๒๕๖๐ แล้วเห็นว่า เป็นเรื่องที่มีข้อเท็จจริงเกี่ยวกับผู้ทำคำสั่งทางปกครองตามพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทยฯ ในฐานะเจ้าท่าตามคำสั่งกรมเจ้าท่า ที่ ๖๙๔/๒๕๓๕ฯ เหมือนกัน แต่คณะกรรมการกฤษฎีกาและศาลปกครองสูงสุดมีความเห็นเกี่ยวกับผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์แตกต่างกัน ทั้งนี้ กรมทางหลวงชนบทพิจารณาเสนอคำอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองของผู้อำนวยความสะดวกทางหลวงชนบทสิทธิบุรีในฐานะผู้ได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการทางหลวงชนบทให้กระทรวงคมนาคมพิจารณา โดยอ้างอิงหลักการตีความกฎหมายตามแนวทางในคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดดังกล่าว ซึ่งเป็นคำวินิจฉัยข้อกฎหมายโดยองค์กรตุลาการที่เป็นปัจจุบันกว่าความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกาที่กระทรวงคมนาคมนำมาพิจารณา ดังนั้น กรมทางหลวงชนบทจึงส่งคำอุทธรณ์ของนาย ป. มายังกระทรวงคมนาคมเพื่อทบทวนความเห็น และพิจารณาคำอุทธรณ์ตามมาตรา ๔๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ

๔. กระทรวงคมนาคมพิจารณาทบทวนความเห็นข้างต้นแล้วยังคงเห็นว่า ผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์ตามมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ ประกอบข้อ ๒ แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๔๐)ฯ คืออธิบดีกรมทางหลวงชนบท มิใช่รองปลัดกระทรวงคมนาคมในฐานะหัวหน้ากลุ่มภารกิจตามข้อ ๓๒ (๒) แห่งกฎกระทรวงว่าด้วยกลุ่มภารกิจฯ ทั้งนี้ เทียบเคียงตามความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกาตามเรื่องเสร็จที่ ๗๔/๒๕๕๔ เรื่องเสร็จที่ ๕๐๒/๒๕๕๔ และเรื่องเสร็จที่ ๓๔๖/๒๕๕๖ ประกอบแนวทางการวินิจฉัยของคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด คดีหมายเลขแดงที่ อส. ๑๑๓/๒๕๖๕

กระทรวงคมนาคมพิจารณาแล้วเห็นว่า เป็นกรณีที่มีความเห็นทางกฎหมายที่แตกต่างกันเป็นสองฝ่าย เพื่อให้การปฏิบัติราชการเป็นไปตามกระบวนการพิจารณาทางปกครอง โดยถูกต้องและชัดเจน จึงขอหารือในประเด็นข้อกฎหมาย ดังนี้

(๑) การพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองของผู้อำนวยการแขวงทางหลวงชนบทสิงห์บุรีในฐานะผู้ได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการทางหลวงชนบทที่แจ้งคำสั่งทางปกครองให้นาย ป. ร้อยถอนท่อระบายน้ำพร้อมบ่อพักและสิ่งอื่นใดที่สร้างในเขตทางหลวงหรือรुक้าไปในเขตทางหลวงนั้น อำนาจพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองตามมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ จะเป็นอำนาจของปลัดกระทรวงคมนาคม (รองปลัดกระทรวงคมนาคม หัวหน้ากลุ่มภารกิจการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านทางหลวงในฐานะหัวหน้ากลุ่มภารกิจตามข้อ ๓๒ (๒) แห่งกฎกระทรวงว่าด้วยกลุ่มภารกิจฯ) หรืออธิบดีกรมทางหลวงชนบท

(๒) หากพิจารณาอุทธรณ์ไม่ทันภายในกำหนดเวลาตามมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ แล้ว กระทรวงคมนาคมหรือกรมทางหลวงชนบทจะมีแนวทางดำเนินการในเรื่องนี้อย่างไร

คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองได้พิจารณาข้อหารือของกระทรวงคมนาคม โดยมีผู้แทนกระทรวงคมนาคม (สำนักงานปลัดกระทรวงและกรมทางหลวงชนบท) เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว ปรากฏข้อเท็จจริงเพิ่มเติม ดังนี้

๑. แขวงทางหลวงชนบทสิงห์บุรีถูกกำหนดขึ้นเป็นแขวงทางหลวงชนบทโดยประกาศกระทรวงคมนาคม เรื่อง การกำหนดแขวงทางหลวงชนบทตามกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมทางหลวงชนบท กระทรวงคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๘ และมีฐานะเป็นหน่วยงานระดับกองตามข้อ ๓ (๓) แห่งกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการดังกล่าว มีอธิบดีกรมทางหลวงชนบทเป็นผู้บังคับบัญชา

๒. กรณีนี้ยังมิได้ขยายระยะเวลาอุทธรณ์ตามมาตรา ๔๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ

คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองได้พิจารณาข้อหารือประกอบกับข้อเท็จจริงเพิ่มเติมดังกล่าวแล้ว มีความเห็นในแต่ละประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง ในกรณีที่ผู้อำนวยการแขวงทางหลวงชนบทสิงห์บุรีในฐานะผู้ได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการทางหลวงชนบทได้แจ้งคำสั่งทางปกครองให้ดำเนินการรื้อถอนตามมาตรา ๓๗ แห่งพระราชบัญญัติทางหลวงฯ ผู้ใดมีหน้าที่และอำนาจในการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองดังกล่าว เห็นว่า โดยที่มาตรา ๑๕ (๒)^๒ แห่งพระราชบัญญัติทางหลวงฯ บัญญัติว่าในกรณีที่รัฐมนตรียังไม่ได้แต่งตั้งผู้อำนวยการทางหลวง ให้อธิบดีกรมทางหลวงชนบทเป็นผู้อำนวยการทางหลวงชนบท เมื่อข้อเท็จจริงตามข้อหารือนี้เป็นกรณีที่อธิบดีกรมทางหลวงชนบทในฐานะผู้อำนวยการทางหลวงชนบท ได้มีคำสั่งกรมทางหลวงชนบท ที่ ๒๓๖๓/๒๕๖๐ เรื่อง มอบหมายให้ข้าราชการปฏิบัติการ

^๒มาตรา ๑๕ ในกรณีที่รัฐมนตรียังไม่ได้แต่งตั้งผู้อำนวยการทางหลวงตามมาตรา ๑๔ ให้บุคคลดังต่อไปนี้เป็นผู้อำนวยการทางหลวง

(๑) อธิบดีกรมทางหลวงเป็นผู้อำนวยการทางหลวงพิเศษ ทางหลวงแผ่นดินและทางหลวงสัมปทาน

(๒) อธิบดีกรมทางหลวงชนบทเป็นผู้อำนวยการทางหลวงชนบท

(๓) นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด นายกเทศมนตรี นายกองค์การบริหารส่วนตำบลผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร นายกเมืองพัทยา หรือผู้บริหารสูงสุดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง แล้วแต่กรณี เป็นผู้อำนวยการทางหลวงท้องถิ่น

ตามพระราชบัญญัติทางหลวง พ.ศ. ๒๕๓๕ ลงวันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๐ มอบหมายให้ผู้อำนวยการ
 แขวงทางหลวงชนบทมีอำนาจหน้าที่ตามมาตรา ๓๗^๓ แห่งพระราชบัญญัติทางหลวงฯ ตามภาคผนวก ข.
 ของคำสั่งดังกล่าว โดยให้มีอำนาจสั่งให้ผู้สร้างทาง ถนน หรือสิ่งอื่นใดในเขตทางหลวงโดยไม่ได้รับ
 อนุญาตหรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนด รื้อถอนหรือทำลายออกจากเขตทางภายในเวลาที่กำหนด
 ถ้าผู้กระทำการดังกล่าวไม่ปฏิบัติตามคำสั่งให้มีอำนาจเข้ารื้อถอนหรือทำลายออกจากเขตทางเองได้
 รวมทั้งให้มีอำนาจเพิกถอนการอนุญาตสำหรับผู้ได้รับอนุญาตซึ่งไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนด
 โดยในกรณีนี้ผู้อำนวยการแขวงทางหลวงชนบทซึ่งได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวได้
 พร้อมบ่อพักและสิ่งอื่นใดที่สร้างในเขตทางหลวงหรือรื้อเข้าไปในเขตทางหลวงชนบทเพื่อให้มีการปฏิบัติ
 ตามมาตรา ๓๗ ดังกล่าว จึงเป็นการที่ผู้อำนวยการแขวงทางหลวงชนบทซึ่งได้รับมอบหมายจาก
 อธิบดีกรมทางหลวงชนบทในฐานะผู้อำนวยการทางหลวงชนบท ตามพระราชบัญญัติทางหลวงฯ
 ซึ่งพระราชบัญญัติดังกล่าวได้กำหนดเรื่องการมอบหมายไว้เป็นการเฉพาะแล้ว และผู้อำนวยการ
 แขวงทางหลวงชนบทซึ่งได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวได้ใช้อำนาจตามคำสั่งกรมทางหลวงชนบท ที่ ๒๓๖๓/๒๕๖๐ฯ
 ทำให้ผู้อำนวยการแขวงทางหลวงชนบทซึ่งได้รับมอบหมายมีหน้าที่และอำนาจตามที่ได้รับมอบหมาย
 ในฐานะผู้อำนวยการทางหลวงชนบท มิใช่เป็นการกระทำการแทนอธิบดีกรมทางหลวงชนบท ดังนั้น
 การมอบหมายในกรณีตามข้อหาหรือข้อเท็จจริงไม่ใช่เรื่องการมอบอำนาจให้ผู้ใดผู้หนึ่งมีอำนาจกระทำการแทน
 และไม่อยู่ภายใต้เงื่อนไขเรื่อง “การมอบอำนาจ” ตามมาตรา ๓๘^๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหาร

“มาตรา ๓๗ ห้ามมิให้ผู้ใดสร้างทาง ถนน หรือสิ่งอื่นใดในเขตทางหลวงเพื่อเป็นทางเข้าออก
 ทางหลวง เว้นแต่ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากผู้อำนวยการทางหลวงหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการ
 ทางหลวง ในการอนุญาต ผู้อำนวยการทางหลวงหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการทางหลวงจะกำหนด
 เงื่อนไขอย่างใดก็ได้ รวมทั้งมีอำนาจกำหนดมาตรการในการจัดการเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อม การป้องกันอุบัติเหตุ
 และการติดขัดของการจราจร

การอนุญาตตามวรรคหนึ่ง เมื่อมีความจำเป็นแก่งานทางหรือเมื่อปรากฏว่าผู้ได้รับอนุญาต
 ได้กระทำการผิดเงื่อนไขที่กำหนดในการอนุญาต ผู้อำนวยการทางหลวงหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการ
 ทางหลวงจะเพิกถอนเสียก็ได้

ทาง ถนน หรือสิ่งอื่นใดที่สร้างขึ้นโดยไม่ได้รับอนุญาตหรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนด
 ให้ผู้อำนวยการทางหลวงหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการทางหลวงมีอำนาจสั่งให้ผู้กระทำการดังกล่าว
 รื้อถอนหรือทำลายภายในกำหนดเวลาอันสมควร ถ้าไม่ปฏิบัติตามให้ผู้อำนวยการทางหลวงหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมาย
 จากผู้อำนวยการทางหลวงรื้อถอนหรือทำลาย โดยผู้ผู้นั้นจะเรียกร้องค่าเสียหายไม่ได้และต้องเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายในการนั้น

“มาตรา ๓๘ อำนาจในการสั่ง การอนุญาต การอนุมัติ การปฏิบัติราชการหรือการดำเนินการอื่น
 ที่ผู้ดำรงตำแหน่งใดจะพึงปฏิบัติหรือดำเนินการตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งใด หรือมติของ
 คณะรัฐมนตรีในเรื่องใด ถ้ากฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งนั้น หรือมติของคณะรัฐมนตรีในเรื่องนั้น
 มิได้กำหนดเรื่องการมอบอำนาจไว้เป็นอย่างอื่น หรือมิได้ห้ามเรื่องการมอบอำนาจไว้ ผู้ดำรงตำแหน่งนั้น
 อาจมอบอำนาจให้ผู้ดำรงตำแหน่งอื่นในส่วนราชการเดียวกันหรือส่วนราชการอื่น หรือผู้ว่าราชการจังหวัด
 เป็นผู้ปฏิบัติราชการแทนได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

พระราชกฤษฎีกาตามวรรคหนึ่งอาจกำหนดให้มีการมอบอำนาจในเรื่องใดเรื่องหนึ่งตลอดจน
 การมอบอำนาจให้ทำนิติกรรมสัญญา ฟ้องคดีและดำเนินคดี หรือกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ หรือเงื่อนไขในการ
 มอบอำนาจหรือที่ผู้รับมอบอำนาจต้องปฏิบัติก็ได้

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับกับอำนาจในการอนุญาตตามกฎหมายที่บัญญัติให้ต้องออก
 ใบอนุญาตหรือที่บัญญัติให้ผู้มีอำนาจอนุญาตไว้เป็นการเฉพาะ ในกรณีเช่นนั้นให้ผู้ดำรงตำแหน่งซึ่งมีอำนาจ
 ตามกฎหมายดังกล่าวมีอำนาจมอบอำนาจให้ข้าราชการซึ่งเป็นผู้ได้บังคับบัญชาและผู้ว่าราชการจังหวัดได้ตามที่
 เห็นสมควร หรือตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนด ในกรณีมอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัด ให้ผู้ว่าราชการจังหวัด
 มีอำนาจมอบอำนาจได้ต่อไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ผู้มอบอำนาจกำหนด

(มีต่อหน้าถัดไป)

ราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๐ ทั้งนี้ ตามแนวคำวินิจฉัยของคณะกรรมการกฤษฎีกาซึ่งได้เคยให้ความเห็นไว้ในเรื่องเสร็จที่ ๗๔/๒๕๕๔^๕ เรื่องเสร็จที่ ๕๐๒/๒๕๕๔^๖ เรื่องเสร็จที่ ๓๔๖/๒๕๕๖^๗ และเรื่องเสร็จที่ ๑๑๕๕/๒๕๖๓^๘

นอกจากนี้ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๖๓ ให้ส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐถือปฏิบัติตามแนวทางของมติคณะรัฐมนตรีเรื่อง “มอบหมาย” กับ “มอบอำนาจ” โดยกำหนดแนวบรรทัดฐานในการปฏิบัติราชการว่า “มอบหมาย” เป็นกรณีที่มีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นการเฉพาะให้ผู้ดำรงตำแหน่งมอบหมายให้บุคคลอื่นดำเนินการตามกฎหมายแทนตน ผู้ได้รับมอบหมายจึงสามารถใช้ดุลพินิจในการตัดสินใจและใช้อำนาจในนามตนเองภายใต้กรอบวัตถุประสงค์และขอบเขตของภารกิจที่ได้รับมอบหมายหรือตามที่กฎหมายกำหนดไว้เป็นการเฉพาะ ส่วน “มอบอำนาจ” เป็นการมอบอำนาจให้ปฏิบัติราชการแทนตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ดังนั้น ผู้มอบอำนาจมีอำนาจเพียงใดก็มอบได้เท่านั้น และเมื่อมอบอำนาจไปแล้วผู้มอบอำนาจยังคงผูกพันหรือมีความรับผิดชอบในเรื่องที่มอบอำนาจนั้นด้วย ขณะเดียวกันผู้รับมอบอำนาจสามารถกระทำการได้เฉพาะในขอบอำนาจที่ได้รับมอบมา หากกระทำการเกินที่ได้รับมอบอำนาจ (*ultra vires*) ก็จะไม่ผูกพันผู้มอบอำนาจแต่อย่างใด ซึ่งเป็นไปตามมาตรา ๓^๙ แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการมอบอำนาจ พ.ศ. ๒๕๕๐

สำหรับประเด็นผู้มีหน้าที่และอำนาจในการพิจารณาอุทธรณ์นั้น โดยที่พระราชบัญญัติทางหลวงฯ ไม่ได้กำหนดขั้นตอน ระยะเวลาการพิจารณาคำอุทธรณ์ ตลอดจนผู้ที่มีอำนาจพิจารณา

(ต่อจากเชิงอรรถที่ ๔)

ในกรณีตามวรรคสาม เพื่อประโยชน์ในการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนจะตราพระราชกฤษฎีกากำหนดรายชื่อกฎหมายที่ผู้ดำรงตำแหน่งซึ่งมีอำนาจตามกฎหมายดังกล่าวอาจมอบอำนาจตามวรรคหนึ่งตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวก็ได้

การมอบอำนาจให้ทำเป็นหนังสือ

^๕บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง ผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งทางปกครอง (ในกรณีที่ผู้ทำคำสั่งทางปกครองเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น) ส่งพร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร ๐๙๐๑/๐๑๓๒ ลงวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ ถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

^๖บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่เจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๑๐ ส่งพร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร ๐๙๐๑/๐๗๒๖ ลงวันที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๕๔ ถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

^๗บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง ผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งทางปกครอง (กรณีผู้ทำคำสั่งทางปกครองเป็นผู้อำนวยความสะดวกสำนักงานเจ้าท่าภูมิภาคสาขา) ส่งพร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๐๕/๒๓ ลงวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๕๖ ถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

^๘บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง เจ้าท่าที่มีหน้าที่และอำนาจในการรื้อถอนอาคารหรือสิ่งอื่นใดล่วงล้ำลำแม่น้ำตามคำพิพากษาของศาล ส่งพร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาลับ ที่ นร ๐๙๐๙/๑๘๘ ลงวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๖๓ ถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

^๙มาตรา ๓ ในพระราชกฤษฎีกานี้

“มอบอำนาจ” หมายความว่า การที่ผู้ดำรงตำแหน่งที่มีอำนาจหน้าที่ที่จะพึงปฏิบัติหรือดำเนินการตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งใด หรือมติของคณะรัฐมนตรีในเรื่องใด เว้นแต่การอนุญาตตามมาตรา ๓๘ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๐ ได้มอบอำนาจในการสั่งการอนุญาต การอนุมัติ การปฏิบัติราชการหรือการดำเนินการอื่นใดตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งนั้น หรือมติของคณะรัฐมนตรีในเรื่องนั้น ให้แก่ผู้ดำรงตำแหน่งอื่นปฏิบัติราชการแทน

ฯลฯ

ฯลฯ

อุทธรณ์ไว้เป็นการเฉพาะ การดำเนินการดังกล่าวจึงต้องเป็นไปตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ ซึ่งมาตรา ๔๕^{๑๐} กำหนดให้เจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งทางปกครองซึ่งได้รับคำอุทธรณ์และไม่เห็นด้วยกับคำอุทธรณ์นั้น รายงานความเห็นพร้อมเหตุผลไปยังผู้มีอำนาจพิจารณาคำอุทธรณ์กรณีตามข้อหาหรือนี้ เมื่อได้พิจารณาข้างต้นแล้วว่า การที่ผู้อำนวยการแขวงทางหลวงชนบทสิงห์บุรี ทำคำสั่งทางปกครองเป็นการออกคำสั่งโดยตนเอง มีใช้การปฏิบัติราชการแทนอธิบดีกรมทางหลวงชนบท ประกอบกับข้อ ๓ (๓)^{๑๑} แห่งกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมทางหลวงชนบทฯ กำหนดให้แขวงทางหลวงชนบทตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด เป็นหน่วยงานระดับกอง และได้มีการกำหนดแขวงทางหลวงชนบทสิงห์บุรีขึ้นตามข้อ ๑ (๖๔)^{๑๒} แห่งประกาศกระทรวงคมนาคม เรื่องการกำหนดแขวงทางหลวงชนบทตามกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมทางหลวงชนบท กระทรวงคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๘ แล้ว ดังนั้น ในกรณีที่คู่กรณีผู้ได้รับผลกระทบจากคำสั่งทางปกครองดังกล่าวได้อุทธรณ์คำสั่งทางปกครองต่อผู้อำนวยการแขวงทางหลวงชนบทสิงห์บุรีซึ่งเป็นผู้ทำคำสั่งทางปกครองแล้ว และผู้อำนวยการแขวงทางหลวงชนบทสิงห์บุรีไม่เห็นด้วยกับคำอุทธรณ์นั้น ผู้อำนวยการแขวงทางหลวงชนบทสิงห์บุรีซึ่งเป็นหัวหน้าส่วนราชการระดับกองจึงต้องรายงานความเห็นพร้อมเหตุผลไปยังอธิบดีกรมทางหลวงชนบทซึ่งเป็นผู้มีอำนาจพิจารณาคำอุทธรณ์ในกรณีนี้ ทั้งนี้ ตามมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ ประกอบกับข้อ ๒ (๓)^{๑๓} แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๔๐)ฯ

มาตรา ๔๕ ให้เจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๔๔ วรรคหนึ่ง พิจารณาคำอุทธรณ์และแจ้งผู้อุทธรณ์ โดยไม่ชักช้า แต่ต้องไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับอุทธรณ์ ในกรณีที่เห็นด้วยกับคำอุทธรณ์ไม่ว่าทั้งหมด หรือบางส่วนก็ให้ดำเนินการเปลี่ยนแปลงคำสั่งทางปกครองตามความเห็นของตนภายในกำหนดเวลาดังกล่าวด้วย

ถ้าเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๕๔ วรรคหนึ่ง ไม่เห็นด้วยกับคำอุทธรณ์ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน ก็ให้เร่งรายงานความเห็นพร้อมเหตุผลไปยังผู้มีอำนาจพิจารณาคำอุทธรณ์ภายในกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้มีอำนาจพิจารณาคำอุทธรณ์พิจารณาไปแล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ตนได้รับรายงาน ถ้ามีเหตุจำเป็น ไม่อาจพิจารณาไปแล้วเสร็จภายในระยะเวลาดังกล่าว ให้ผู้มีอำนาจพิจารณาคำอุทธรณ์มีหนังสือแจ้งให้ผู้อุทธรณ์ทราบ ก่อนครบกำหนดเวลาดังกล่าว ในการนี้ ให้ขยายระยะเวลาพิจารณาอุทธรณ์ออกไปได้ไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่ ครบกำหนดเวลาดังกล่าว

เจ้าหน้าที่ผู้ใดจะเป็นผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์ตามวรรคสองให้เป็นไปตามที่กำหนด
ในกฎกระทรวง

บทบัญญัติมาตรานี้ไม่ใช้กับกรณีที่มีกฎหมายเฉพาะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

๑๑ ข้อ ๓ ให้แบ่งส่วนราชการกรมทางหลวงชนบท ดังต่อไปนี้

๒๓๒

๒๓๒

(๓) แนวทางหลวงชนบท ตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

๒๓๒

๒๓๒

๑๒ ข้อ ๑ แนวทางหลวงชนบท ได้แก่

๖๓๖

។ត្ថ។

(๖๔) แนวทางหลวงชนบทสิ่งบุรี

๑๓๑

๒๓๒

๓ข้อ ๒ การพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองในกรณีที่เจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งไม่เห็นด้วยกับ คำขออุทธรณ์ ให้เป็นอำนาจของเจ้าหน้าที่ ดังต่อไปนี้

๒๓๒

๒๓๒

(๓) อธิบดีหรือหัวหน้าส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรม แล้วแต่กรณี ในกรณีที่ทำคำสั่งทางปกครองเป็นเลขานุการกรม หัวหน้าส่วนราชการระดับกองหรือส่วนราชการตามมาตรา ๓๑ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ หรือหัวหน้าส่วนราชการประจำเขต หรือผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาของอธิบดีหรือหัวหน้าส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรมซึ่งดำรงตำแหน่งสูงกว่านั้น

๒๓๒

๖๑๖

สำหรับประเด็นการกล่าวอ้างว่าแนวคำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุดแตกต่างจากความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา นั้น เนื่องจากได้ปรากฏแนวการวินิจฉัยใหม่ในคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด คดีหมายเลขแดงที่ อส. ๑๑๓/๒๕๖๕ ซึ่งสอดคล้องกับแนวความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกาตามเรื่องเสร็จที่ ๗๔/๒๕๕๔^{๙๔} และเรื่องเสร็จที่ ๓๔๖/๒๕๕๖^{๙๕} และมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๖๓ โดยคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดดังกล่าววินิจฉัยสรุปได้ว่า มาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พระพุทธศักราช ๒๕๕๖ ได้กำหนดบทนิยามของคำว่า “เจ้าท่า” หมายความว่า “อธิบดีกรมเจ้าท่าหรือผู้ซึ่งอธิบดีกรมเจ้าท่ามอบหมาย” จากบทบัญญัติดังกล่าวเจ้าท่าจึงมีได้หมายถึงอธิบดีกรมเจ้าท่าเพียงบุคคลเดียวเท่านั้น แต่ยังรวมถึงผู้ได้รับมอบหมายจากอธิบดีกรมเจ้าท่าด้วย ซึ่งการมอบหมายดังกล่าวไม่ใช่การมอบอำนาจของอธิบดีกรมเจ้าท่า แต่เป็นการแต่งตั้งบุคคลที่อธิบดีกรมเจ้าท่าเห็นสมควรเป็นผู้ใช้อำนาจเจ้าท่าเมื่ออธิบดีกรมเจ้าท่าได้มีคำสั่งกรมเจ้าท่า ที่ ๖๙๔/๒๕๓๕ ลงวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๓๕ มอบหมายให้เจ้าท่าภูมิภาคสาขาเป็น “เจ้าท่า” ตามพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทยฯ ซึ่งรวมถึงให้มีอำนาจตามมาตรา ๑๑๗ และมาตรา ๑๑๘ ทวิ เฉพาะภายในเขตพื้นที่ของตน ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ (ผู้อำนวยการสำนักงานเจ้าท่าภูมิภาคสาขาตราด) จึงเป็น “เจ้าท่า” ตามพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว การปฏิบัติหน้าที่จึงเป็นการกระทำในฐานะที่ตนเป็น “เจ้าท่า” มิใช่ในฐานะผู้ปฏิบัติราชการแทนอธิบดีกรมเจ้าท่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ (ผู้อำนวยการสำนักงานเจ้าท่าภูมิภาคสาขาที่ ๖ (ชลบุรี)) เป็นผู้บังคับบัญชาของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ เมื่อมีการอุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ซึ่งเป็นหัวหน้าส่วนราชการระดับกองจึงเป็นผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์ตามมาตรา ๔๕ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ ประกอบข้อ ๒ (๒) แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๔๐)ฯ ดังนั้น แนวความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกาในเรื่องการมอบหมายหรือมอบอำนาจในเรื่องเสร็จที่ ๓๔๖/๒๕๕๖ จึงสอดคล้องกับแนวทางคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดตามแนวการวินิจฉัยใหม่แล้ว

ประเด็นที่สอง ในกรณีที่การดำเนินการพิจารณาอุทธรณ์ไม่แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาตามมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ กระทรวงคมนาคมหรือกรมทางหลวงชนบทจะมีแนวทางดำเนินการในเรื่องนี้อย่างไร เห็นว่า กำหนดระยะเวลาในการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองตามมาตรา ๔๕^{๙๖} ดังกล่าว ถือเป็นกำหนดระยะเวลาตามที่กฎหมายได้กำหนดไว้ โดยเจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งทางปกครองต้องพิจารณาคำอุทธรณ์และแจ้งผู้อุทธรณ์ไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่รับอุทธรณ์ และในกรณีที่เจ้าหน้าที่ดังกล่าวไม่เห็นด้วยกับคำอุทธรณ์ทั้งหมดหรือบางส่วนก็ให้เร่งรายงานความเห็นพร้อมเหตุผลไปยังผู้มีอำนาจพิจารณาคำอุทธรณ์ โดยเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจพิจารณาคำอุทธรณ์ต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ตนได้รับรายงาน ถ้ามีเหตุจำเป็นไม่อาจพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาดังกล่าวก็สามารถมีหนังสือแจ้งให้ผู้อุทธรณ์ทราบก่อนครบกำหนดเวลา โดยจะขยายระยะเวลาพิจารณาอุทธรณ์ออกไปได้ไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่ครบกำหนดเวลาดังกล่าว ซึ่งผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์สมควรต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาดังกล่าวตามแนวทางของคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการ

^{๙๔}โปรดดูเชิงอรรถที่ ๕, ข้างต้น

^{๙๕}โปรดดูเชิงอรรถที่ ๗, ข้างต้น

^{๙๖}โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑๐, ข้างต้น

ทางปกครองในเรื่องเสร็จที่ ๑๑๒๕/๒๕๖๒^{๓๗} อย่างไรก็ดี ในกรณีที่ปรากฏว่ากำหนดระยะเวลาในการพิจารณาอุทธรณ์ตามมาตรา ๔๕^{๓๘} ได้ล่วงเลยไปแล้ว แต่เนื่องจากกำหนดระยะเวลาดังกล่าวเป็นเพียงระยะเวลาเร่งรัดที่กำหนดให้กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดเท่านั้น ดังนั้น แม้จะพ้นระยะเวลาดังกล่าว อธิบดีกรมทางหลวงชนบทซึ่งเป็นผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์จึงยังสามารถพิจารณาอุทธรณ์และสั่งการต่อไปได้ และสมควรต้องเร่งดำเนินการพิจารณาอุทธรณ์ให้แล้วเสร็จโดยเร็ว ทั้งนี้ สอดคล้องตามคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดคดีหมายเลขแดงที่ อ. ๒๗๑/๒๕๕๖

นอกจากนี้ คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองมีข้อสังเกตเพิ่มเติมว่าการที่ผู้ที่มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์ไม่ดำเนินการพิจารณาอุทธรณ์ให้แล้วเสร็จในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด ย่อมมีผลให้คู่กรณีสามารถใช้สิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครองได้ทันทีที่มีได้มีการสั่งการภายในเวลาที่กฎหมายกำหนดตามมาตรา ๔๒^{๓๙} วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ทั้งนี้ สอดคล้องตามคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดคดีหมายเลขแดงที่ อ. ๑๖๑/๒๕๕๙ และคำสั่งศาลปกครองสูงสุด ที่ ๓๒๒/๒๕๔๗

(นายปรณ นิลประพันธ์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เมษายน ๒๕๖๗

^{๓๗}บันทึกคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง เรื่อง การบังคับตามคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้ชำระเงินที่ยังไม่เป็นที่สุด ส่งพร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๑๑/๒๒๑ ลงวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๖๒ ถึงกระทรวงศึกษาธิการ

^{๓๘}โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑๐, ข้างต้น

^{๓๙}มาตรา ๔๒ ผู้ใดได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมีอาจหลีกเลี่ยงได้อันเนื่องจากการกระทำหรือการงดเว้นการกระทำของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือมีข้อโต้แย้งเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง หรือกรณีอื่นใดที่อยู่ในเขตอำนาจศาลปกครองตามมาตรา ๔ และการแก้ไขหรือบรรเทาความเดือดร้อนหรือความเสียหายหรือยุติข้อโต้แย้งนั้น ต้องมีคำบังคับตามที่กำหนดในมาตรา ๗๒ ผู้นั้นมีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครอง

ในกรณีที่กฎหมายกำหนดขั้นตอนหรือวิธีการสำหรับการแก้ไขความเดือดร้อนหรือเสียหายในเรื่องใดไว้โดยเฉพาะ การฟ้องคดีปกครองในเรื่องนั้นจะกระทำได้อต่อเมื่อมีการดำเนินการตามขั้นตอนและวิธีการดังกล่าว และได้มีการสั่งการตามกฎหมายนั้น หรือมิได้มีการสั่งการภายในเวลาอันสมควร หรือภายในเวลาที่กฎหมายนั้นกำหนด